

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

242464

การส่งเสริมการรับรู้ความสามารถแห่งตนต่อพฤติกรรมการดูแลตนเอง
หลังผ่าตัดในผู้ป่วยโรคกระดูกสันหลังส่วนคอเสื่อม

พรวิมล บุญมา

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการส่งเสริมสุขภาพ

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
กันยายน 2552

การส่งเสริมการรับรู้ความสามารถแห่งตนต่อพฤติกรรมการดูแลตนเอง
หลังผ่าตัดในผู้ป่วยโรคกระดูกสันหลังส่วนคอเสื่อม

พรวิมล บุญมา

วิทยานิพนธ์นี้เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการส่งเสริมสุขภาพ

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
กันยายน 2552

การส่งเสริมการรับรู้ความสามารถแห่งตนต่อพฤติกรรมดูแลตนเอง
หลังผ่าตัดในผู้ป่วยโรคกระดูกสันหลังส่วนคอเสื่อม

พรวิมล บุญมา

วิทยานิพนธ์นี้ได้รับการพิจารณาอนุมัติให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการส่งเสริมสุขภาพ

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุชาดา ไกรพิบูลย์

.....กรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร. นิ่มอนงค์ งามประภาส

.....กรรมการ
ดร. วันทนี ชววงศ์

30 กันยายน 2552

© ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุชาดา ไกรพิบูลย์ ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ รองศาสตราจารย์ ดร. นิมอณรงค์ งามประภาสุม กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และกรรมการสอบ ที่ได้กรุณาให้ความรู้ คำแนะนำ คำปรึกษา และตรวจแก้ไข ตลอดจนชี้แนะแนวทางอันเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยด้วยความเอาใจใส่และสนับสนุนให้กำลังใจด้วยดีตลอด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ดร. วันทนี ชวพงศ์ ที่ได้ให้ความกรุณาเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และให้ข้อเสนอแนะ เพื่อให้งานวิจัยชิ้นนี้มีเนื้อหาสมบูรณ์ยิ่งขึ้นรวมทั้งคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่เมตตาช่วยในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณ คณาจารย์สาขาวิชาการส่งเสริมสุขภาพทุกท่าน ที่ได้กรุณาประสิทธิประสาทเนื้อหาวิชาทางวิชาการ ความรู้ แนวคิดทฤษฎีต่างๆ ทำให้ผู้วิจัยมีความรอบรู้ที่กว้างขวางสามารถนำไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานด้านการส่งเสริมสุขภาพในอนาคต ตลอดทั้งเพื่อนสนิท สาขาวิชาการส่งเสริมสุขภาพที่คอยกระตุ้นเตือน สอบถามและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันทั้งในระหว่างการศึกษา และ การทำวิทยานิพนธ์

ขอขอบพระคุณ คณะคณาจารย์ แพทย์ศาสตร์ โรงเรียนพยาบาลมหาชนนครเชียงใหม่ หัวหน้าหอผู้ป่วยออร์โทปิดิกส์ ชาย 3 และเจ้าหน้าที่ทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ให้ข้อมูลและอำนวยความสะดวกขณะทำการวิจัย ทำให้การวิจัยครั้งนี้ประสบผลสำเร็จด้วยดี

ท้ายที่สุดนี้ ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา พี่น้องและเพื่อนสนิทที่ให้กำลังใจและสนับสนุนการวิจัยตลอดมา ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องที่ไม่ได้เอ่ยนามในที่นี้ ที่มอบความรัก ความห่วงใย สนับสนุน และเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา คุณความดีและประโยชน์ทั้งหลายที่เกิดจากการศึกษาครั้งนี้ ขอมอบแด่บุพการี คณาจารย์ และทุกท่านที่มีส่วนทำให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การส่งเสริมการรับรู้ความสามารถแห่งตนต่อพฤติกรรมการดูแลตนเอง หลังผ่าตัดในผู้ป่วยโรคกระดูกสันหลังส่วนคอเสื่อม

ผู้เขียน นางสาวพรวิมล บุญมา

ปริญญา ศีษศาสตรมหาบัณฑิต (การส่งเสริมสุขภาพ)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุชาดา ไกรพิบูลย์ ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร. นิมอณรงค์ งามประภาส กรรมการ

บทคัดย่อ

242464

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการรับรู้ความสามารถแห่งตนต่อพฤติกรรม การดูแลตนเองหลังผ่าตัดใน กลุ่มตัวอย่างผู้ป่วยโรคกระดูกสันหลังส่วนคอเสื่อม ที่มีอายุ 40 ปี ขึ้นไป ณ หอผู้ป่วยออร์โทปิดิกส์ ชาย 3 โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ ระหว่างเดือนพฤษภาคม ถึง สิงหาคม 2552 ทำการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจงจำนวน 28 คน แบ่งเป็นกลุ่มควบคุม 14 คน และกลุ่มทดลอง 14 คน กลุ่มทดลองได้รับการเข้าร่วมกิจกรรม 7 วัน ก่อนจำหน่ายออกจาก โรงพยาบาล กลุ่มควบคุมได้รับการดูแลตามปกติ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัย สร้างขึ้น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ สถิติพรรณนา ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติทดสอบ Independent t-test

ผลการศึกษาพบว่า

1. ผู้ป่วยโรคกระดูกสันหลังส่วนคอเสื่อมหลังผ่าตัดกลุ่มทดลอง หลังการเข้าร่วมกิจกรรม การส่งเสริมการรับรู้ความสามารถแห่งตนมีการรับรู้เกี่ยวกับ สาเหตุ อาการ ของ โรคกระดูกสันหลัง ส่วนคอเสื่อมสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
2. ผู้ป่วยโรคกระดูกสันหลังส่วนคอเสื่อมหลังผ่าตัดกลุ่มทดลอง หลังการเข้าร่วมกิจกรรม การส่งเสริมการรับรู้ความสามารถแห่งตนมีการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตนและการดูแลตนเองหลัง ผ่าตัดกระดูกสันหลังส่วนคอเสื่อมสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
3. ผู้ป่วยโรคกระดูกสันหลังส่วนคอเสื่อมหลังผ่าตัดกลุ่มทดลอง หลังการเข้าร่วมกิจกรรม การส่งเสริมการรับรู้ความสามารถแห่งตนมีการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตนด้านการรักษาของ โรคกระดูกสันหลังส่วนคอเสื่อมสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
4. ผู้ป่วยโรคกระดูกสันหลังส่วนคอเสื่อมหลังผ่าตัดกลุ่มทดลอง หลังการเข้าร่วมกิจกรรม การส่งเสริมการรับรู้ความสามารถแห่งตนมีพฤติกรรมดูแลตนเองหลังผ่าตัดกระดูกสันหลัง ส่วนคอเสื่อมสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

Thesis Title Promoting Perception of Self-Efficacy on Self-Care Behavior
of Cervical Spondylotic Patients

Author Miss Pornvimon Bunma

Degree Master of Education (Health Promotion)

Thesis Advisory Committee

Asst. Prof. Dr. Suchada	Kraiphibul	Chairperson
Assoc. Prof. Dr. Nimanong	Ngamprapasom	Member

ABSTRACT

242464

The purpose of this quasi-experimental study was to investigate the results of promoting perception of self-efficacy on self-care behavior of cervical spondylotic patient samples. age over 40 years, who underwent surgery for cervical spondylosis at Orthopaedic Male 3 Ward, Maharaj Nakorn ChiangMai Hospital during May-August 2009. The purposive sampling of 28 patients, 14 for experimental the group and 14 for the control group were performed. The experimental group participated to the activity for 7 days before hospital discharge, but the control group received routine care. The data was collected by using the designed interview protocol. The statistical analysis in this study were descriptive statistic percentage, mean, standard deviation and independent t-test.

From the study found this follow;

1. The experimental group achieved the knowledge of the etiology and symptomatology of cervical spondylosis statistically significant higher than the control group at 0.05 level of confidence.
2. The experimental group achieved the knowledge of postoperative self-care statistically significant higher than the control group at 0.05 level of confidence.
3. The experimental group achieved the knowledge of treatment care statistically significant higher than the control group at 0.05 level of confidence.
4. The experimental group achieved the knowledge of self-care behavior statistically significant higher than the control group at 0.05 level of confidence.

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ค
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญแผนภูมิ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
ประโยชน์ที่ได้รับ	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
ความรู้เกี่ยวกับโรคกระดูกสันหลังส่วนคอเสื่อม	7
ทฤษฎีการรับรู้ความสามารถแห่งตน	17
แนวคิดเกี่ยวกับการดูแลตนเอง	24
แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม	26
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	34
กรอบแนวคิดการวิจัย	36
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	37
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	37
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	38
การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ	40
การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง	41
ขั้นตอนและวิธีรวบรวมข้อมูล	41
การวิเคราะห์ข้อมูล	45

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	46
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	82
สรุปผลการวิจัย	82
อภิปรายผล	83
ข้อเสนอแนะ	86
บรรณานุกรม	87
ภาคผนวก	91
ภาคผนวก ก หนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลในพื้นที่	92
ภาคผนวก ข แบบสัมภาษณ์	97
ภาคผนวก ค การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง	106
ภาคผนวก ง รายชื่อคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ	109
ภาคผนวก จ แผนการสอนการส่งเสริมการรับรู้ความสามารถแห่งตน ต่อพฤติกรรมการดูแลตนเองหลังผ่าตัดในผู้ป่วยโรค กระดูกสันหลังส่วนคอเสื่อม	112
ภาคผนวก ฉ คู่มือการปฏิบัติตนและการดูแลตนเองหลังผ่าตัด ในผู้ป่วยโรคกระดูกสันหลังส่วนคอเสื่อม	127
ภาคผนวก ช รูปภาพการตัดแปลงเก้าอี้พลาสติกเจาะรูตรงกลางสำหรับ ให้ผู้ป่วยโรคกระดูกสันหลังส่วนคอเสื่อมใช้ในการจับถ้ำย	135
ประวัติผู้เขียน	137

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนและร้อยละ ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ของครอบครัว และลักษณะครอบครัว	47
2	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การรับรู้ความสามารถแห่งตนเกี่ยวกับสาเหตุของโรคกระดูกสันหลังส่วนคอเสื่อมของกลุ่มตัวอย่างก่อนเข้าร่วมกิจกรรม	50
3	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การรับรู้ความสามารถแห่งตนเกี่ยวกับอาการของโรคกระดูกสันหลังส่วนคอเสื่อมของกลุ่มตัวอย่างก่อนเข้าร่วมกิจกรรม	52
4	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การรับรู้ความสามารถแห่งตนเกี่ยวกับการปฏิบัติตนและการดูแลตนเองหลังผ่าตัดกระดูกสันหลังส่วนคอเสื่อมของกลุ่มตัวอย่างก่อนเข้าร่วมกิจกรรม	53
5	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การรับรู้ความสามารถแห่งตนเกี่ยวกับการปฏิบัติตนด้านการรักษาโรคกระดูกสันหลังส่วนคอเสื่อมของกลุ่มตัวอย่างก่อนเข้าร่วมกิจกรรม	56
6	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การรับรู้ความสามารถแห่งตนเรื่องโรคกระดูกสันหลังส่วนคอเสื่อมของกลุ่มตัวอย่างก่อนเข้าร่วมกิจกรรม	59
7	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การรับรู้ความสามารถแห่งตนเกี่ยวกับสาเหตุของโรคกระดูกสันหลังส่วนคอเสื่อมของกลุ่มตัวอย่างหลังเข้าร่วมกิจกรรม	60
8	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การรับรู้ความสามารถแห่งตนเกี่ยวกับอาการของโรคกระดูกสันหลังส่วนคอเสื่อมของกลุ่มตัวอย่างหลังเข้าร่วมกิจกรรม	62
9	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การรับรู้ความสามารถแห่งตนเกี่ยวกับการปฏิบัติตนและการดูแลตนเองหลังผ่าตัดกระดูกสันหลังส่วนคอเสื่อมของกลุ่มตัวอย่างหลังเข้าร่วมกิจกรรม	63

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
10	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การรับรู้ความสามารถแห่งตนเกี่ยวกับการปฏิบัติตน ด้านการรักษาของ โรคกระดูกสันหลังส่วนคอเสื่อมของกลุ่มตัวอย่างหลังเข้าร่วมกิจกรรม	66
11	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การรับรู้ความสามารถแห่งตนเรื่อง โรคกระดูกสันหลังส่วนคอเสื่อมของกลุ่มตัวอย่างหลังเข้าร่วมกิจกรรม	69
12	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง จากการสังเกตพฤติกรรม การดูแลตนเองหลังผ่าตัด หลังเข้าร่วมกิจกรรมในผู้ป่วยโรคกระดูกสันหลังส่วนคอเสื่อม	70
13	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พฤติกรรมการดูแลตนเองหลังผ่าตัด ในผู้ป่วยโรคกระดูกสันหลังส่วนคอเสื่อมหลังเข้าร่วมกิจกรรม	75

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิ	หน้า
1 แผนภูมิแสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายในตัวบุคคลพฤติกรรมและ สภาพแวดล้อม	18
2 ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถแห่งตน และความคาดหวังในผลลัพธ์	20
3 รูปแบบความแตกต่างระหว่างความเชื่อในความสามารถแห่งตน และความคาดหวังในผลลัพธ์ที่มีต่อพฤติกรรมและสภาวะทางอารมณ์	21
4 วงจรการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ตามรูปแบบของโคลบ (Kolb's Model)	27
5 หลักการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม	28
6 จุดประสงค์ของการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม	30
7 องค์ประกอบ 4 ประการของการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม	32